

Kwaliteit@deborg

de Borg

Jaarverslag 2022

Inhoud

Inleiding 3

1. Expertisecentrum De Borg 4

- 1.1 Visie en missie
- 1.2 Organisatie
- 1.3 Hoe werken we samen?
- 1.4 Wat hebben we de afgelopen periode geleerd en welk vervolg geven we eraan?

2. Onderzoek & Innovatie 5

- 2.1 Onderzoekslijn Wearables in Practice (WIP)
- 2.2 Onderzoekslijn Longitudinaal Onderzoek
- 2.3 Onderzoek Suïcide en LVB
- 2.4 Zorgprogramma Klinische behandeling
- 2.5 Delictanalyse LVB en verkorte delictanalyse
- 2.6 Kennisagenda LVB
- 2.7 Werken met ervaringsdeskundigen

3. Lerend kennisnetwerk 7

- 3.1 Samenwerking met de RINO Groep
- 3.2 Themabijeenkomst LVB in perspectief
- 3.3 Inventarisatie kennisvraag strafrechters
- 3.4 De Borg leergang SGLVG (+) en Masterclass

4. Werkgroepen De Borg 8

- 4.1 Eerste geneeskundigen en geneesheren-directeur
- 4.2 Controllersoverleg
- 4.3 Communicatieadviseurs
- 4.4 Opnamecoördinatoren
- 4.5 Werkgroep Kwaliteit en Effectmeting
- 4.6 Werkgroep Grip op Aggressie (GoA)
- 4.7 Werkgroep Seksueel Gezond Gedrag (SGG)
- 4.8 Werkgroep Verslaving
- 4.9 Werkgroep Trauma
- 4.10 Werkgroep Sociale vaardigheden training (SoVa-training)

5. Netwerk De Borg 10

- 5.1 Kennis- en expertisecentra specifieke doelgroepen in de langdurige zorg
- 5.2 Doorstroom
- 5.3 Wetgeving Wzd en Wvggz
- 5.4 Doorontwikkeling bekostiging FZ/GGZ: Zorgprestatiemodel
- 5.5 Beveiligde bedden en artikel 28a
- 5.6 Indicatiestelling

6. Visitatie en intervisie 11

- 6.1 Bestuurlijke visitatie
- 6.2 Bijeenkomsten medewerkers

Inleiding

We zijn een lerend netwerk en werken samen aan de kwaliteit van zorg. Wat we doen en waar we voor staan, hoe we dit invullen en wat onze ambities zijn lees je in de eerste editie van Kwaliteit@DeBorg.

We werken met de vier Borg-instellingen in een dynamische wereld waardoor ook dit document in 'beweging' blijft. We toetsen regelmatig onze visie en missie, en de haalbaarheid van onze ambities. Deze eerste editie van Kwaliteit@DeBorg is een momentopname van waar we in december 2022 voor staan. In 2023 lees je over wat we geleerd en ontwikkeld hebben, welke ambities gerealiseerd zijn en welke soms ook niet haalbaar bleken.

Wat we nu weten is dat de krapte op de arbeidsmarkt ook ons samenwerkingsverband raakt. In 2023 vertellen we hoe we hiermee omgegaan zijn en ook weer hoe we als lerend netwerk werken aan onze kwaliteit van zorg.

1. Expertisecentrum De Borg

1.1 Visie en missie

Samen met de vier aangesloten instellingen richten we ons op het opheffen en hanteerbaar maken van ernstige ontregelingen van het persoonlijk en maatschappelijk functioneren van mensen met een lichte verstandelijke beperking. De behandelcentra verrichten diagnostiek en behandeling, waarbij kennis wordt geïntegreerd uit verschillende sectoren ten behoeve van de zorg aan mensen met een lichte verstandelijke beperking, geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en forensische zorg (beveiligingsniveau's 1, 2 en 3). Doel van de behandeling in een van de instellingen is dat cliënten de draad van hun leven weer oppakken en op een humane en volwaardige wijze deel uit maken van de maatschappij.

1.2 Organisatie: Bestuur, Programmaraad en bureau

Expertisecentrum De Borg is een samenwerkingsverband van de vier SGLVG-instellingen: Fivoor, Ipse de Bruggen, STEVIG en Trajectum.

Het bestuur en programmaraad

Het bestuur van de stichting bestaat uit vier bestuursleden, ieder één uit de deelnemende organisaties. Allen hebben gelijk stemrecht en uit het midden wordt een voorzitter

gekozen. Daarnaast is er een Programmaraad, die bestaat uit de inhoudelijk en bedrijfskundig directeurs van de Borg-instellingen, de directeur en de programmamanager van De Borg.

Het Borg-bureau

Het bureau van de stichting bestaat uit een directeur, een programmamanager en een projectcoördinator/management assistent. Het bureau vervult een faciliterende en coördinerende rol. De instellingen leveren capaciteit voor onderzoek, projecten en werkgroepen. Jaarlijks wordt een werkplan opgesteld waarin de activiteiten voor het komende jaar worden beschreven en prioriteiten worden gesteld.

1.3 Hoe werken we samen?

De samenwerking is gebaseerd op een gedeelde visie en commitment aan het verbeteren van kwaliteit van zorg. We zijn bereid en in staat om vanuit de vier instellingen capaciteit en deskundigheid in alle werkgroepen in te zetten.

1.4 Wat hebben we de afgelopen periode geleerd en welk vervolg geven we eraan?

Arbeidsmarkt

Het belangrijkste leerpunt voor 2022 is hoe om te gaan met beperkte capaciteit. De druk op de arbeidsmarkt heeft ook

consequenties voor de beschikbare inzet voor werkgroepen en projecten. Dat betekent dat de bureau organisatie een meer coördinerende en faciliterende inzet biedt, zodat inhoudelijke deskundigheid efficiënter wordt ingezet. In de toekomst leidt dit er mogelijk toe dat we inhoudelijke prioriteiten moeten stellen.

Van een deskundige naar gezamenlijke verantwoordelijkheid

Een belangrijk leerpunt voor de implementatie is, dat niet de specialist, maar het team telt. We hebben vaak gezien dat een thema wordt opgepakt door een deskundige met grote autoriteit, waar een (werk)groep omheen wordt verzameld. Dit leidt tot mooie resultaten, maar ook tot een vorm van verwezing als de deskundige met pensioen gaat of naar een andere instelling vertrekt. Het vinden van een vervanger die dezelfde vorm van eigenaarschap voelt, is dan lastig. Voor de continuïteit is het belangrijker dat er een gezamenlijk gedragen product is. Als er dan verloop in de werkgroep is, voelen de overgebleven leden zich voldoende medeverantwoordelijk om de continuïteit te waarborgen.

2. Onderzoek & Innovatie

Onderzoek en innovatie die vanuit De Borg worden geïnitieerd en gefaciliteerd dragen bij aan het oplossen van grote problemen waar de zorg mee wordt geconfronteerd. De krapte op de arbeidsmarkt en de moeizame doorstroom van cliënten uit de Borg-instellingen waren en zijn de grootste uitdagingen.

We leggen daarom de komende jaren de focus op twee langdurige onderzoekslijnen: Wearables in Practice (WIP) en een Longitudinaal onderzoek naar de in-, door- en uitstroom van cliënten. Daarbij hoort ook een scherpere analyse van kenmerken van cliënten en de effectiviteit van de behandelmethodieken.

Wij stimuleren en faciliteren ook onderzoeken die door de instellingen zelf worden ingebracht. Daarbij wordt meegewogen in hoeverre welke capaciteit binnen de instellingen zelf beschikbaar is om een zinvolle bijdrage te kunnen leveren. Ook hier maakt de krapte op de arbeidsmarkt het noodzakelijk om bewuste keuzes te maken.

2.1 Onderzoekslijn Wearables in Practice (WIP)

Draagbare technologie met biosensoren (in de vorm van slimme horloges, pleisters, kleding) bieden unieke mogelijkheden om cliënten en medewerkers te ondersteunen bij het verbeteren van hun fysieke en mentale gezondheid. Zowel bij de zelfredzaamheid en behandeling van cliënten als de veerkracht en vitaliteit van medewerkers kunnen biosensoren een ondersteunende rol spelen. Door biosensoren te integreren in de behandeling sluit deze beter aan bij de individuele cliënt. Daarnaast kunnen vanuit HRM medewerkers op individueel niveau meer ondersteund worden bij het vergroten van de weerbaarheid en vitaliteit.

Biosensoren worden nu nog niet breed gebruikt in de dagelijkse zorgpraktijk. Met dit project zetten wij ons in om deze techniek op een zinvolle manier in het bestaande behandelaanbod en HRM-beleid te integreren.

2.2 Onderzoekslijn Longitudinaal onderzoek

De ambitie is, om bij De Borg een Longitudinaal onderzoek uit te voeren naar de in-, door- en uitstroom van cliënten. Dit onderzoek omvat verschillende kwalitatieve en kwalitatieve onderzoeken. De onderzoeksvragen hiervoor worden in 2023 verder uitgewerkt.

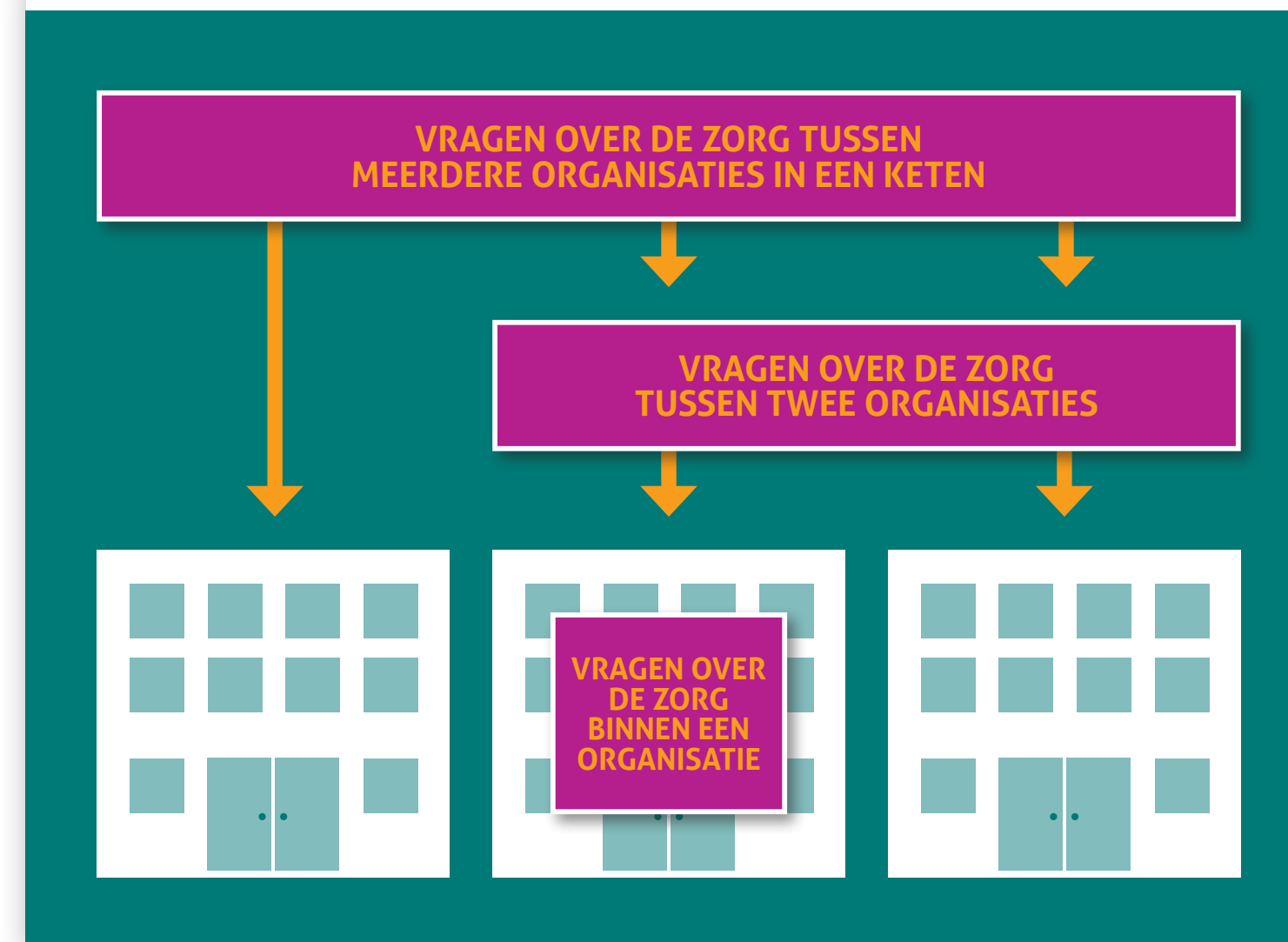
2.3 Onderzoek Suïcide en LVB

De Borg werkt mee aan een promotieonderzoek naar suïcide en LVB. In 2022 worden data voor dit onderzoek verzameld.

2.4 Zorgprogramma Klinische behandeling

Naast het zorgprogramma extramurale behandeling was er ook behoefte aan een beschrijving van de intramurale behandeling van SGLVG-cliënten zoals die wordt geboden door de Borg-instellingen. In Borg-verband is in 2022 een beschrijving uitgewerkt die op de website wordt gepubliceerd. In 2023 wordt het behandelprogramma gebruikt voor een nieuwe uitgave voor het handboek Vakwerk!

KFZ KENNISAGENDA VOOR FORENSISCHE CLIËNTEN MET EEN LVB 2021-2025

2.5 Delictanalyse LVB en verkorte delictanalyse

De Borg-instellingen werken samen met de Pompekliniek aan de ontwikkeling van een delictanalyse voor cliënten met een

LVB en een verkorte delictanalyse. Met deze delictanalyse sluiten we beter aan op de specifieke kenmerken van de doelgroep. Het project bevindt zich in de pilotfase en wordt vermoedelijk in de loop van 2023 afgerond.

2.6 Kennisagenda LVB

Kwaliteit Forensische Zorg (KFZ) heeft De Borg gesubsidieerd om met ketenpartners een integraal en samenhangende Kennisagenda te ontwikkelen. Met als doel om meer samenwerking en kennisontwikkeling te stimuleren met het oog op het continue leren en verbeteren van de toenemende complexere zorg voor forensische cliënten met een lichte verstandelijke beperking (LVB).

De thema's en vragen in de kennisagenda laten zien dat er al veel kennis is waarop kan worden voortgeborduurd en dat er nog een slag te slaan is in samenwerking tussen organisaties in de gehele keten. De resultaten van het project zijn op de [website van De Borg](#) en in het [magazine over de Kennisagenda](#) gepubliceerd.

2.7 Werken met ervaringsdeskundigen

Omdat het belangrijk is het cliëntperspectief ook bij onderzoek, innovatie en kennisdeling te borgen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de inbreng van ervaringsdeskundigen. Gezien de aard van de doelgroep kan dit een uitdaging zijn.

3. Lerend kennisnetwerk

Eén van de kerntaken van het samenwerkingsverband is het delen van kennis over cliënten en onze wijze van bejegenen, behandelen en beveiligen. Bij kennisontwikkeling en innovatie is onze inzet dat we de kennis en kunde die we zelf opdoen zo breed mogelijk delen met ons netwerk en dat wij zelf ook actief werken aan het ophalen van relevante kennis en innovaties die wij in ons netwerk zien. Dit gebeurt structureel, én incidenteel, al naar gelang de vragen die het netwerk aan ons stelt.

3.1 Samenwerking met de RINO Groep

Sinds 2018 werkt De Borg samen met de RINO Groep. Het doel van de samenwerking is het (door)ontwikkelen van opleidingstrajecten voor:

- medewerkers van de Borg-instellingen;
 - en medewerkers van onze ketenpartners.
- Uitgangspunten daarbij zijn kennis en kunde.

3.2 Themamiddag LVB in perspectief

In 2022 organiseerden we in samenwerking met het Kenniscentrum LVB een middag voor medewerkers van de instellingen. Hier werd kennis gedeeld over werken met complexe cliënten met een LVB. Thema van de middag was: 'Veiligheid en onvoorwaardelijke nabijheid: is dit te combineren?'

3.3 Inventarisatie kennisvraag strafrechters

Vanuit onze netwerkcontacten met het OM is de vraag naar voren gekomen om in de opleiding van strafrechters meer aandacht te besteden aan onze doelgroep. Er is een overleg gepland over de inhoud, vorm en vervolgstappen.

3.4 De Borg leergang SGLVG (+)

Samen met de RINO Groep organiseert De Borg twee leergangen. Eén leergang is specifiek gericht op medewerkers die werken bij een De Borg-instelling en één leergang is gericht op medewerkers van ketenpartners van De Borg. In principe worden beide opleidingen jaarlijks gegeven. In 2022 is het vijfde leertraject voor De Borg-medewerkers gestart en een nieuw leertraject voor ketenpartners start in het voorjaar 2023.

3.5 De Borg Masterclass SGLVG (+)

In 2022 organiseerden we een aparte bijeenkomst met specialisten van binnen en buiten De Borg. De bezoekers waren alumni die de afgelopen jaren één van De Borg-opleidingen volgden. Het was ook de startbijeenkomst voor medewerkers die dit jaar starten met de opleiding.

4. Werkgroepen De Borg

Binnen De Borg zijn er werkgroepen met een (zorg)-inhoudelijk thema. Daarnaast ontmoeten professionals uit verschillende gremia van de organisaties elkaar. Zij overleggen een paar keer per jaar om ervaringen en best practices met elkaar te delen.

4.1 Eerste geneeskundigen en geneesheren-directeur

De invoering van de Wvvgz en de Wzd heeft geleid tot een aantal vraagstukken die de eerste geneeskundigen en de geneesheren-directeur van de instellingen regelmatig bespreken. Ook bespreken zij welke mogelijke oplossingen hiervoor denkbaar zijn. Medewerkers van J&V en VWS sluiten regelmatig bij deze overleggen aan.

4.2 Controlleroverleg

Financiering op het snijvlak van de Wlz, de Zvw en de FZ brengt specifieke problemen met zich mee. Het is een complexe zorgadministratie en er komen vragen over welke financiering passend is en vragen over cliënten die tussen wal en het schip vallen. Controllers van de instellingen overleggen over welke knelpunten zij tegen komen en hoe deze opgelost kunnen worden.

4.3 Communicatieadviseurs

De communicatieadviseurs van de Borg-instellingen hebben het afgelopen jaar aandacht besteed aan arbeidsmarktcommunicatie, zoals het ontwikkelen van een aparte webpagina op de website van De Borg. Ook besteedde zij aandacht aan de overgang voor cliënten van de PI naar de FPA. Hiervoor is een flyer en een animatiefilm ontwikkeld. Deze is bedoeld om de overgang soepeler te maken voor de cliënt.

4.4 Opnamecoördinatoren

De opnamecoördinatoren van De Borg-instellingen bespreken periodiek lopend opnamebeleid en lastige casussen. Er is ook regelmatig overleg met het ClZ en de plaatsingscoördinatoren van DJI.

4.5 Werkgroep Kwaliteit & Effectmeting

In deze werkgroep wordt enerzijds gekeken hoe diverse kwaliteitskaders worden geïmplementeerd. Anderzijds wordt ook gekeken welke (kwaliteit)meetsystemen uniform kunnen worden gebruikt. Hierbij zijn de twee belangrijkste criteria;

- Inzicht in de behandelvoortgang;
- en de bruikbaarheid van de gegenereerde informatie voor wetenschappelijk onderzoek.

4.6 Werkgroep Grip op Agressie (GoA)

De werkgroep GoA draagt zorg voor de regie over een bewezen effectieve agressiebehandeling (klinisch en ambulant) voor De Borg-instellingen. Hierbij is sprake van zowel borging van bestaande producten als doorontwikkeling van de behandeling van agressie. De herziene producten zijn gepresenteerd op de trainingsdag GoA op 18 oktober 2022. Na evaluatie en mogelijke bijstelling, organiseren we de trainingsdag in het voorjaar 2023 opnieuw.

4.7 Werkgroep Seksueel Gezond Gedrag (SGG)

De werkgroep SGG draagt zorg voor de regie over een bewezen effectieve SGG-behandeling (klinisch en ambulant) voor De Borg-instellingen. In 2022 zijn de bestaande producten herzien en is er een blauwdruk voor een opleidingsprogramma voor socio- en vaktherapeuten uitgewerkt. Op 4 november organiseerden we een inspiratiedag SGG voor betrokken De Borg-medewerkers. De nieuwe versie van het behandelprogramma is gepresenteerd en er is uitgebreid stilgestaan bij het opleidingsprogramma. Het opleidingstraject voor De Borg-medewerkers start in het voorjaar 2023.

4.8 Werkgroep Verslaving

De werkgroep Verslaving draagt zorg voor de regie over een bewezen effectieve verslavingsbehandeling (klinisch en

ambulant) voor De Borg-instellingen. Hierbij is sprake van zowel borging van bestaande producten als doorontwikkeling van de behandeling van verslaving. De werkgroep is in het najaar van 2022 gestart met een herziening van alle bestaande producten. Dit zijn bijvoorbeeld een handleiding en behandelmodules.

4.9 Werkgroep Trauma

De werkgroep Trauma draagt zorg voor de ontwikkeling en implementatie van een samenhangende, doelgerichte, visie op trauma die gericht is op de doelgroep en waar vroegkinderlijk trauma en aandacht voor trauma op alle ontwikkelingsgebieden is. De werkgroep levert in 2023 een stroomdiagram trauma sensitief werken op en een format trauma behandelplan.

4.10 Werkgroep Sociale Vaardigheden training (SoVa-training)

Er wordt gezamenlijk een uniforme SoVa-training, toegespitst op de doelgroep LVB/ SGLVG, voor De Borg-instellingen ontwikkeld. Verwachting is dat de opzet van het trainershandboek en het deelnemers werkboek begin 2023 is afgerond waarna een interne pilotfase wordt opgestart. Na evaluatie kan de opzet aan de hand van de praktijkervaring zo nodig nog worden bijgesteld. Daarna wordt de SoVa-training op de website geplaatst zodat anderen hier ook hun voordeel mee kunnen doen.

5. Netwerk De Borg

Omdat De Borg opereert op het snijvlak van de gehandicaptenzorg, de GGZ en de forensische zorg hebben De Borg-instellingen te maken met relatief veel stakeholders. De Borg is geen brancheorganisatie, maar een kennis- en expertisecentrum. De contacten met ons netwerk zijn er dan ook vooral op gericht om de expert- en adviesrol naar onze netwerkpartners te vervullen. Partijen waar wij mee te maken hebben zijn onder meer: de ministeries van VWS en DJI, ZonMw, de VGN, Valente en DNGGZ, de NZa, het CIZ, het Kenniscentrum LVB en het EFP. Hiernaast een aantal thema's waar we ons mee bezig houden.

5.1 Kennis- en expertisecentra specifieke doelgroepen in de langdurige zorg

Wat betreft het programma Kennisinstructuur Specifieke Doelgroepen nemen wij inhoudelijk deel aan het programma van ZonMw. We zijn lid van verschillende 'kennistafels', onder meer over datasystemen en onderwijs. Als erkend kenniscentrum voor een specifieke groep in de langdurige zorg ontvangen wij een jaarlijkse subsidie van VWS.

5.2 Platform LVB+

De VGN startte in 2022 samen met het ministerie van VWS aan een plan voor het verder vormgeven van een platform voor de brede LVB+ doelgroep. Dit project gaat vermoedelijk langer duren en is vooral gericht op een kennisplatform. De Borg wordt bestuurlijk vertegenwoordigd in de stuurgroep. Er zijn twee werkgroepen opgestart waar medewerkers van de Borg-instellingen aan deelnemen.

5.3 Wetgeving Wzd en Wvggz

Omdat cliënten zowel psychiatrische problematiek als een lichte verstandelijke beperking hebben, hebben we ook te maken met de problemen die de samenloop van deze wetten met zich meebrengt. Binnen ons netwerk proberen we zowel

de ontstane problemen op een zo praktisch mogelijke manier op te lossen, als een bijdrage te leveren aan de evaluatie van de wetten.

5.4 Doorontwikkeling bekostiging FZ/GGZ: Zorgprestatiemodel

In de gehandicaptenzorg zijn De Borg-instellingen de enige instellingen die te maken hebben met het Zorgprestatiemodel. Daarom volgen we de verdere ontwikkeling van het model zo goed mogelijk.

5.5 Beveiligde bedden en artikel 28a

Vanuit artikel 28a in de Wzd worden cliënten op beveiligde bedden in de langdurige zorg geplaatst. Dit is een bijzondere route van plaatsing, en daarom voeren wij hierover regelmatig overleg met de VGN, de Zorgkantoren, het OM, VWS, het CIZ en J&V

5.6 Indicatiestelling

We onderhouden regelmatig contact met het CIZ over de indicatiestelling en geven waar nodig scholing aan indicatiestellers over de doelgroep. In de forensische zorg volgen we het project trajectindicaties met belangstelling.

6. Visitatie en intervisie

Behalve het ontwikkelen en delen van kennis en expertise, onderzoek en innovatie leren de Borg-instellingen ook van het uitwisselen van ervaringen en dilemma's.

6.1 Bestuurlijke visitatie

Twee jaarlijks vindt een bestuurlijke visitatie plaats. Het bestuur van De Borg nodigt bestuurders en overige stakeholders binnen en buiten het netwerk van De Borg uit om te reflecteren op de rol van het bestuur in de organisatie. Uitkomsten van de visitatie worden meegenomen in de planvorming voor het komend jaar.

6.2 Bijeenkomsten medewerkers De Borg

De Borg organiseert thema- en intervisiebijeenkomsten voor medewerkers van De Borg-instellingen. In 2022 zijn deze georganiseerd rondom de thema's gezonde seksualiteit (zie 4.7) en Grip op Aggressie (zie 4.6). Ook bij de opleidingstrajecten is er ruimte voor de ontmoeting, kennisdeling en verbinding.

Wil je in contact komen met Expertisecentrum De Borg? Stuur dan een e-mail naar info@deborg.nl of bel naar **06 - 13 28 74 08**. Je kunt ons ook volgen op [LinkedIn](#)